

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

triticibus mandabar, ut omnes pueros Hebræorum in ipso partu occiderent. Hoc quia non succedebat, quia illæ Deum plus metuebant, quàm Regem, puerulos in aquas projicere ut catulos jubebat, & suffocari: hoc medio prohibiturus erat, ne nimium auferentur.

Ita & internalis Pharao Christum per satellites suos infestavit, dum Pharisei & Scribæ varias machinas excogitarunt, quibus Servatorem opprimerent. Imprimis in prælectâ Pericope audimus, quod Herodianus assumerint, dum ipsi insidiosam quæstionem de numismate census proponere voluerunt: eâ spe, ut si quicquam adversus Cæsarem loqueretur, ipsi causam haberent id deferendi, & per Ministros Herodis eum custodiæ mancipandi. Verùm ut de Israelitis dicitur: Quantò magis opprimebant eos, tantò magis multiplicabantur, & crescebant: Ita & hostes Christi ipsum opprimere non potuerunt: sed quò magis ipsi adversati sunt, eò plus fama ejus increbuit, & ab omnibus maximi æstimatus fuit, donec ad dextram Dei resedit super omnem principatum, & potestatem, & virtutem &c. Eph. 1. v. 21.

Nos methodo nostræ inservientes, videbimus

- I. Triplicem Querelam.
- II. Triplicem Medelam.
- III. Triplicem Cautelam.

J. J.

Exegesis.

Bucephalus Philippi Regis Macedonia, neminem sibi insidieri passus est, nisi Alexandrum M. præptimis quando

Regis tapetibus ornatus erat. Homo, Vos mei! Jumento non dissimilis est, ut B. Lutherus autumat. Qui dum nullius regimen suscipere deberet, nisi Christi, & cum Davide orare: Doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu, Psal. 143. v. 10. Ecce, contrarium ille facit, conceditque ut peccatum regnet in mortali suo corpore, Rom. 6. v. 12. ut Dæmon infernalis regimen habeat: & sicut est homicida ab initio, Joh. 8. v. 44. ita & hominem instigat, ut astutè circumveniat proximum, quod si perficere potest, voluptate afficitur, dicens: Euge, euge, videntur oculi nostri, Psal. 70. v. 5.

Hoc valdè familiare est, maxime in hæc mundi senectâ, ubi Diabolus eò magis truculentiam suam exerit, quia scit, quod modicum tempus habeat, Apoc. 12. v. 12.

Querela respicit

1. *Insidias*, quas Pharisei & Scribæ Domino struxerunt. Abeuntes enim, consilium inierunt, ut caperent eum in sermone. Ubi in Gr. est vox *παγιδιον*, quæ significat, tendiculis irrite aliquem, ut aves irretiri solent. Vide Eccl. 9. v. 12.

Hoc ingenium Diaboli est. Ubi enim violentia nihil efficere valet, velut serpens ditectus: ibi insidiis rem agit, velut serpens tortuosus, Esa. 27. v. 1. & se quandoque in Angelum lucis transfigurat, 2. Cor. 11. v. 14. unde & *ἄγγελος* auceps, ab Hieronymo appellatur, qui dienoctæque circumit, 1. Pet. 5. v. 8. & coràm quo gaudet mæror, Job. 41. v. 13.

Id ita ulterius in orbe à Ministris ejus continuatur, qui aucupium hoc ab ipso didicerunt, ut hinc multi pii conqueri cogantur: Venatione ceperunt me, quasi

999 § avem,

avem, inimici mei gratis, Thren. 3. v. 52.

Sic Elau persecutus est fratrem Jacobum, ut velut avicula solitaria in Mesopotamiam fugerit, Gen. 27. v. 43.

Sic de Sathle dicitur, quod persecutus fuerit Davidem, velut perdicem in montibus, 1. Sam. 26. v. 20.

Sic varias tendiculas Jesebel Eliæ struxit, ut vitæ ille pertæsus dixerit: Sufficit Domine, tolle animam meam, neque enim melior sum, quàm patres mei, 1. Reg. 19. 4.

De B. Luthero sic scribit Palingenius:
- - - Nunc summus parat arma Sacerdos,

Clemens, Martinum cupiens abolere Lutherum,

Atque ideò Hispanas retinet, nutritque cohortes,

Non disceptando, aut subtilibus Argumentis

Vincit, sed ferro mavult sua jura tueri. Consilium valeat, valeant commenta

Lutheri, (ra nugæ,

Pontifices nunc bella juvant, sunt cæte-

Nec præcepta Patrum, nec Christi dogmata curant.

Idem hodie tenus pii experiuntur, ut hostes ipsis acclament: ut moveant se in montibus sicut avis, Psal. 11. v. 1. quod si constans manet in fide pius, & tabernacula Domini diligit, ubi avicula invenit domum, & hirundo nidum sibi, ubi ponat pullos suos, Psal. 84. vers. 4. laqueum parant pedibus ejus, ut auceps, Psal. 57. v. 7. & ad eò persecuntur, ut ab unâ arbore in aliam fugiat, similis factus Pelicano solitudinis, Psalm. 102. v. 7.

Verùm hoc solatium nostrum, quòd duas alas habemus, alam nempe fidei &

orationis, quibus nos sursum elevamus, & omne periculum effugimus. His mediis utamur, licet ab adversariis nostris insontes infestemur, tempus gratiæ non negligentes, ut ciconia, grus & hirundo custodiunt tempus adventus sui, Jer. 8. v. 7. Sic Deus captivantes nostros capiet, Judic. 5. v. 12. & retia perumpet, ut lætabundi, exultare queamus: Gott Lob und Dank der nicht zugab / daß ihr Echlund uns möcht fangen &c.

II. *Blanditias.* Vocant namque Dominum Magistrum suum, & hâc laude ornant eum, quod verax sit, & viam Dei in veritate doceat, quod non cura sit ipsi de aliquo, nec respiciat personam hominum. Verùm in animo multò aliter sentiunt.

Quod Christum Rabbi, sive Magistrum vocant, in eo minimè aberrant, est enim unicus Magister, Matth. 23. v. 8. Confer Joh. 13. v. 13.

Licet autem Pharisæi non ex animo ita loquantur, sed phaleratis hujusmodi dictis eum circumventum eant, ut eò liberius ad quæstionem propositam respondeat, attamen nos in fide & vita fideliter ipsi adhærescere debemus. Est enim Doctor eruditæ linguæ, Esa. 50. v. 4. qui docet nos utilia, Esa. 48. v. 17. & qui præcepta ejus observat, inveniet gratiam & disciplinam bonam, coràm Deo & hominibus, Prcv. 3. v. 4.

Sic non sincerè loquebantur, dum *παρηγοῦνται* ejus, quod non cura sit ipsi de aliquo, nec respiciat personam hominum, laudabant. Hæc enim causa erat odii, quo eum prosequabantur, quod abusus illorum tam liberè taxaverat. Sunt itaque foris Catones, intus Neronæ, blandiore-

sunt

sunt ore suo, quàm butyrum; molliores sunt sermones eorum oleo, & ipsi sunt gladii, Psal. 55. v. 21.

Eadem arte Rhabfaces cives Hierosolymitanos sollicitavit, ut dederent se Regi Assyriorum, 2. Reg. 18. v. 31. 32. nec non Holofernes, uterque dolose. Vide Judith. 3. v. 10. seqq.

Alia exempla nunc omittamus, quorum multa obvia sunt. Nam totus mundus positus est in maligno, 1. Joh. 5. 19. Beatus, qui in Deo confidit. Filii viri sunt mendacium, si ponderentur in staterâ, ipsi simul ipsa vanitate sunt leviores, Psal. 62. v. 10. Qui verò in Deo fiduciam posuerit, firmissima anchorâ innititur, non enim facit irrita, quæ processerunt de labiis ejus, Psal. 89. v. 35.

III. *Argutias.* Nam quid tibi videtur, inquit, licetne Censum Cæsari dare aut non? Hoc rete illud est, quo non dubitant Christum capere.

Præceperat Deus in lege suâ, Exod. 30. v. 13. ut quilibet in populo Israhelico, si ad annum ætatis vigesimum pervenisset, dimidium sicli argentei, in templum afferret, quæ pecunia reponeretur in gazophylacium, & impendebatur ad ædificationem templi, & conservationem cultûs divini. Ubi verò Romanus Imperator Judæam haberet tributariam, inter alia onera complura Judæis, hoc etiam imposuit, ut siclum illum, qui erat quadrans Thaleri, non amplius in Templi gazophylacium, ut hæcenus fecerant, sed in ærarium Cæsaris reponerent. Hoc verò valdè mordebat Judæos. Alii Romanis hæc in parte obtemperandum non esse censebant: alii verò æquo animo ferendum opinabantur, quod

mutari non possit, siquidem vi externâ nihil quicquam adversus Romanos valeret. Inter hæc divortia sententiarum Christo eandem proponere volunt in forma dilemmatis, nec dubitant fore, quin Christus impingat. Quod si negativam ille amplecteretur, ipsum ut Rebellem apud Cæsarem accusaturi erant, qui populum prohibeat tributum Cæsari dare, ut in Passione calumniabantur, Luc. 23. v. 2. Sin affirmativam, apud populum eum tanquam proditorem Patriæ libertatis traduxissent, cui nihil tam exosum erat, quam censum Cæsari dare. Hinc rectè Jeremias: Inveni sunt in populo meo impii, insidiantes, quasi aucupes, laqueos ponentes & pedicas, ad capiendos viros, Jer. 5. v. 26.

Ejusmodi laquei adhuc hodie piis struntur, partim in doctrinâ, partim in vitâ, ut non sine ratione quis exclamet cum Anthonio: O Domine, quis evadet? Verùm quando ad Christi opem confugimus, ut testimonia ejus consilarii nostri sint, Psal. 119. v. 24. filii hujus seculi cum omni suâ astutia nihil efficient, ut immortum maneat: Draco & Angeli ejus non valuerunt, Apoc. 12. v. 8. Nam dissipat cogitationes astutorum, ne possint implere manuseorum, quod cœperant, Job. 5. 12.

De Secundo.

Sequitur *Medela*, quæ fluit
S I. *Ex Christi veriloquentiâ.* Licet enim è corde hypocritico loquantur, attamen ipsissima veritas est, & accipimus nos hoc testimonium eorum ad solatium nostrum, cum in doctrina, tum in vita. In doctrinâ, quod ab omni errore immunes